universul lui Oz și experiențele trăite de protagoniști — ni se sugerează — sînt iluzorii, fiind creația unei trupe de saltimbanci, care, la un moment dat, obosiți și plictisiți de reprezentație, trimit cu brutalitate acasă atît actorii cît și publicul. Demersul regizorului este ambiguu, permițînd mai multe interpretări ; astfel, el indică un spațiu care refuză lumea poveștilor, unde capacitatea omului de a visa, nevoia sa de ideal devin o afacere pentru vînzătorii de iluzii. Multiplele măști ale lui Oz, autoritatea spirituală supremă, dezvăluirea culiselor spectacolului său terifiant arată o degradare a sacralului. Apariția excentrică a Vrăjitoarei rele, practicile la care sînt invitați căutătorii de absolut, amintesc de ritualuri ale unor secte manipulate de afaceriști veroși. Este un prim strat de semnificații al montării. Sesizăm și aspirația spre un altul, mai profund. Prin aceste modalități, regizorul încearcă să evidențieze complexitatea procesului de cunoaștere, imposibilitatea fixării adevărului într-un pat al lui Procust, relativitatea antinomiilor bine-rău, real-ireal. Finalul amendează și risipirea pe parcursul procesului de devenire, și tendința de a făuri „chip cioplit" pe calea spre iluminarea spirituală. Personajele lui Baum, dorind să afle, să-și desăvîrșească personalitatea, se opresc la aparențe, ignorîndu-și propria interioritate. Împăcarea cu sine și cu lumea nu poate veni decît dinăuntru.

Lectura lui Ștefan Iordănescu și a actorilor nu este pe tot parcursul spectacolului coerentă. Există pasaje parazitare, momente retorice sau confuze, hiatusuri între secvențe. Montarea este deficitară și în ceea ce privește ritmul. În pofida carențelor, reprezentația tînărului regizor este interesantă. Problematizantă în raport cu basmul, modernă în limbaj, ea arată maturitate în gîndire. În acest periplu teatral foarte personal, Ștefan Iordănescu i-a avut coechipieri pe Ilie Stepan, autorul muzicii, formația „Pro Musica" și pe scenografa Emilia Jivanov.

Decorul, asimilînd creator influențe ale artelor plastice contemporane, compune un cadru expresiv povestirii lui Baum. El sugerează splendoarea policromă și înșelătoare a lumii, deșertăciunea, vanitatea și efemeritatea obiectelor, fragilitatea ființei umane.

Apreciabil a fost lucrul regizorului cu trupa de actori, propunerea sa solicitîndu-i complex. Horia Ionescu, Miron Șuvăgău, Margareta Avram, Adela Radin Ianto, Ioan Haiduc, Sandu Simionică, Alina Secuianu, Gheorghe Stana răspund imaginativ, demonstrînd mobilitate psihică și fizică. Printr-un joc plurivalent amestec de duioșie, candoare, ironie disimulată, interpreții conturează cu farmec personajele lui Baum. Se remarcă actorul Robert Linz în Tăietorul de lemne ; interpretarea sa îmbină mobilitatea trupului, masca rigidă a chipului, mișcarea expresivă a ochilor și inflexiunile grave ale glasului, impunînd un personaj enigmatic.

Ștefan Iordănescu continuă să se anunțe ca un talent original al tinerei generații de regizori.

L. P.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN CLUJ-NAPOCA

CARTEA CU APOLODOR

de Gellu Naum

Cartea cu Apolodor, această capodoperă literară a lui Gellu Naum, a fost scrisă spre a fi, pentru copiii mici, un desăvîrșit **spectacol cinematografic povestit** : singurul personaj care se află permanent în fața ochilor noștri este micul pinguin ale cărui trăiri și emoții produc schimbări de spațiu geografic și timp. Un mare spectacol al tuturor dorințelor împlinite.

În carte, un vers, cel mult o strofă e îndeajuns pentru a schimba meridianele, continentele, vehicolul călătoriei, persoanele întîlnite și gîndurile lor, starea vremii, sentimentele lui Apolodor, sentimentele noastre etc., iar popasurile sînt pline de năstrușnice aventuri ori de prefăcut-înfricoșătoare peripeții în care personaje colorate îl împing pe Apolodor, din aproape în aproape, spre fericita descoperire că locul de unde a plecat e cel mai bun de pe lume. Despre personaj ne sînt spuse toate cîte i se întîmplă, tot ce simte, gîndește și vrea, și toate cîte i se împotrivesc.

Astfel că, dacă în fața ochilor avem, citind cartea, un singur personaj, în auz, prin fiecare cuvînt, îl avem pe Povestitor.

Prezența permanentă a acestui cuplu face extrem de dificilă punerea în scenă a **Cărții cu Apolodor**, căci versurile nu pot fi vizualizate renunțîndu-se la rostirea lor, iar vizualizarea simultană cu textul (scenografia : Walner Günter) nu se poate realiza pe scenă în ritmul și cu voioasa

www.ziuaconstanta.ro

nepăsare cu care verbul literar tratează spațiul și timpul.

Teatrul de păpuși din Cluj-Napoca s-a încumetat la a monta **Cartea cu Apolodor**, asumîndu-și riscurile respective : de a utiliza o stingheritoare prescurtare literară și de a face un spectacol destul de ilustrativ (regia, Aureliu Manea). Virtuozitatea de mînuitori a păpușarilor izbutește pe alocuri să estompeze pomenitele carențe. Trebuie spus însă că această minunată pagină de literatură pentru copii ar ridica dificultăți nebănuite și în cazul transpunerii într-un film de animație.

Admirabilă în acest spectacol a fost muzica de scenă (compozitor, Harry Maiorovici, versurile cîntecelor, Eva și Harry Maiorovici), în a cărei structură am putut deslușì secvențe de „muzică concretă" — lanț de sunete care redau ori simulează cîmpul de sonorități propriu personajului ori locului acțiunii — și un leit-motiv melodic, lesne de memorat, ce-l însoțește pe micul Apolodor. Tempoul muzical variază — de la lento cantabile la allegro — în raport cu viteza de desfășurare a acțiunii pe scenă și cu trecerea personajului prin spațiu și timp.

Demn de remarcat este faptul că micul colectiv din acest teatru izbutește să realizeze spectacole îndrăgite de copii, într-o sală și cu un instrumentar scenic ce incomodează întreprinderile artistice de amploare.

Paul Cornel CHITIC

TEATRUL PENTRU COPII ȘI TINERET DIN IAȘI

CĂLUȚUL NĂZDRĂVAN

de Gabriela Popescu și Val Moldoveanu după Andersen

Data premierei : 27 aprilie 1986. Regia : CONSTANTIN BREHNESCU. Scenografia : MARFA AXENTI. Muzica : ANDA TĂBĂCARU.

Interpreți : TOMA HOGEA, CRISTINA ANCA CIUBOTARU, ORTANSA STĂNESCU, SIMONA AGACHI, NICOLAE BREHNESCU, EMILIA PRĂJINA, CONSTANTIN AMUNTENCII, CONSTANTIN CIOFU, ION AGACHI.

Prezentat în premieră absolută de colectivul Teatrului pentru copii și tineret ieșean, **Căluțul năzdrăvan** este, de fapt, un scenariu după o idee din basmul lui Andersen tradus în limba română sub titlul **Mărunțica**, autorii introducînd elemente și personaje și din alte povestiri.

Scenă din „Căluțul năzdrăvan"

www.ziuaconstanta.ro